

## Joensuun kaupungin kanta Suomen valtion tarjoukseen Palokin vesivoimalaitoksen lunastamisesta

KH 05.10.2026 § 331

453/00.04.00/2025

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan sisältyy hanke nimeltä ”Matkailu- ja luontohanke Palokin koskien patojen purku”. Palokin vesivoimalaitoksen omistaa Pohjois-Karjalan Sähkö Oy. Asia on saanut runsaasti julkisuutta ja kansalaiskeskustelu on ollut vilkasta. Heinäveden Palokin koskien padon purkamisen ja koskien ennallistamisen tavoite on elvyttää uhanalaisia vaelluskalakantoja.

Joensuun kaupunki on yksi osakas Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:ssä ja Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:ssä. Kaupungin omistusosuudet yhtiöissä ovat (PKS) 6,88 % ja (PKEH) 13,35 %. Kaupunki käyttää omistajavaltaansa omistusosuksiensa mukaisessa suhteessa yhtiökokouksissa. Kaupunki voi esittää edustajiaan Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n hallitukseen ja Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n hallintoneuvostoon yhtiöiden yhtiökokouksissa. Yhtiökokoukset päättävät lopulta Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n hallituksen ja Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n hallintoneuvoston jäsenet. Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n hallintoneuvosto puolestaan valitsee Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n hallituksen.

Teknisesti Palokin vesivoimalaitoksen kaupassa olisi kyse liiketoimintakaupasta, jossa Palokin vesivoimalaitos vaihtaisi omistajaa. Palokin mahdollisessa kaupassa päätöksentekovalta on osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n hallituksella. Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n hallitus puolestaan päättää siitä, mikä on Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n näkemys Palokin vesivoimalaitokseen Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n suurimpana omistajana. Yhtiöiden hallitukset tekevät päätöksensä itsenäisesti osakeyhtiölain, yhtiöjärjestyksen sekä yhtiöiden edun mukaisesti. Joensuun kaupunki yksittäisenä osakkeenomistajana ei voi, eivätkä kaikki osakkeenomistajat yhdessäkään voi, tehdä yhtiöiden hallitusten toimivaltaan kuuluvia päätöksiä. Kaupunki voi ainoastaan esittää oman näkemyksensä ja suosituksensa siitä, miten kaupungin käsityksen mukaan hallitusten olisi perusteltua toimia ottaen huomioon kaikki asiaan vaikuttavat seikat.

Valtioneuvoston kanslia on jättänyt 16.6.2026 päivitetyn tarjouksen Palokin vesivoimalaitoksen lunastamiseksi. Tarjous on toimitettu sekä Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:lle että osakkeenomistajille. Tarjouksen sisällön pääkohdat ovat (suorat lainaukset valtion tarjouksesta):

Valtion tarjous: Tytäryhtiömalli

- Vähimmäislunastushinta 40 milj. € (velaton arvo). Selvitysvaiheen jälkeen 2–3 puolueettoman pankkiiriliikkeen arvonmääritys perustuen vesivoimalan käypään arvoon (lunastushinta aina vähintään 40 milj. € arvonmäärityksestä riippumatta).
- Valtio maksaa heti kaupanteon yhteydessä 10 milj. € ennakkomaksun. Loput vähintään 30 milj. € valtio maksaa selvitysvaiheen päätyttyä.
- Yhtiöittämisen yhteydessä valtio saa 10 % omistusosuuden sekä hallituspaikan tytäryhtiöstä.
- PKS omistaa ja ajaa vesilaitoksen tuotantoa normaalisti selvitysvaiheen ajan. Selvitysvaiheen voitonjako tytäryhtiön omistusosuuksien suhteessa.

- Malli olisi PKS:lle todennäköisesti verotehokas (käyttöomaisuusosakkeiden myynti).
- Mikäli purku ei olisi toteutettavissa, PKS:lle jää 3 milj. € korvaus ennakkomaksusta.

Valtion vaihtoehtoinen tarjous: Suora kauppa

- Lunastushinta 30 milj. € edellyttäen, että kauppa toteutetaan v.2026 aikana.
- Tarjoaa PKS:lle nopean ratkaisun.
- Valtio tarjoaa vesivoimalaa vuokrattavaksi selvitysvaiheen ajaksi.
- Mallissa PKS joutuisi maksamaan myyntivoitosta veron.
- Mikäli purku ei olisi toteuttavissa, voimalaitos saattaa tulla myyntiin.

Joensuun strategian arvoina on toimia yhdessä, yhdenvertaisesti, rohkeasti ja kestävästi. Kaupunginvaltuuston 2.10.2023 (§ 101) hyväksymässä valtuustoaloitteeseen annetussa vastauksessa kaupunki on pitänyt tärkeänä, että Suomen valtio ja maan hallitus käyvät pikaisesti aidot kahdenkeskiset neuvottelut Palokista Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n kanssa. Mikäli valtio pystyy osoittamaan Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:lle täysimääräiset ja tosiasialliset Palokki-kompensaatiot, on Joensuun kaupunki valmis käymään jatkokeskusteluja yhdessä muiden Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n omistajien kanssa.

Kaupunginvaltuuston hyväksymän tahtotilan mukaisesti konsernihallinto ja kaupunginhallitus ovat osallistuneet aktiivisesti järjestettyihin Palokki-tilaisuuksiin. Kaupunki on perehtynyt laaja-alaisesti sekä Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n että useiden ulkopuolisten asiantuntijoiden arvioihin Palokin arvonmäärittämisestä, Palokin merkitykseen Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n tuloksentekokyvyille ja osingoille, energiamarkkinoista, sähkönhinnan kehityksestä, vesivoiman tulevaisuudesta, huoltovarmuudesta, kalatalousveloitteista ja uhanalaisten vaelluskalakantojen ekologisesta tilanteesta. Käytettävissä ollut informaatio on ollut riittävää mahdollistaen strategisen kokonaisarvion tekemisen kaupungin kannan muodostamiseksi.

Tytäryhtiömallissa Palokin vesivoimalaitos kaikkine toimintoineen ja omaisuuserineen siirtyisi perustettavaan tytäryhtiöön, josta valtio omistaisi 10 % ja Pohjois-Karjalan Sähkö Oy 90 %. Mikäli selvitysvaiheen jälkeen päädytään siihen, että Palokin vesivoimalaitos on purettavissa, valtio ostaisi Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n omistaman 90 %:n osuuden perustetusta tytäryhtiöstä. Tämän jälkeen koko Palokin vesivoimalaitos toimintoineen olisi valtion omistuksessa. Tytäryhtiömallissa Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n saama kauppahinta Palokin vesivoimalaitoksesta on aina vähintään 40 miljoonaa euroa (pohjahinta). Mikäli selvitysvaiheen jälkeen puolueettomissa arvomäärittelyissä päädyttäisiin tätä korkeampaan hintaan, kauppahinta olisi näiden arvonmääritysten perusteella määräytyvä hinta.

Valmistelija: strategiajohtaja, kaupunginlakimies

### **Kaupunginjohtajan päätösehdotus:**

Kaupunginhallitus päättää

1. että Suomen valtion jättämä tarjous tytäryhtiömallilla toteutettuna, ja vähintään 40 miljoonan euron lunastushinnalla on perusteltu ja hyväksyttävä;
2. esittää, että Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n hallitus arvioi valtion tarjouksen hyväksymistä myönteisesti;

3. katsoa, että Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n on Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n suurimpana osakkeenomistajana perusteltua tukea valtion tarjouksen hyväksymistä;
4. evästää Joensuun kaupungin mandaatilla toimivia Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n ja Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n hallituksen jäseniä huomioimaan kaupungin kannan asiassa.

**Päätös:**

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginlakimies Mikko Kärkkäinen oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.